

**Az „Aktív idősödés szakirányú továbbképzési szak”
képzési és kimeneti követelményei**

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése: Aktív idősödés szakirányú továbbképzési szak

A szakirányú továbbképzési szak megnevezése angolul: Active ageing postgraduate specialization programme

2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: Aktív idősödés szaktanácsadó

A szakirányú továbbképzési szakon szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése angolul: Active ageing expert

3. A szakirányú továbbképzés besorolása:

3.1. Képzési terület szerinti besorolás: társadalomtudomány képzési terület

3.2. A végzettségi szint besorolása:

3.2.1. ISCED 2011 szerint: 6

3.2.2. az európai keretrendszer szerint: 6

3.2.3. a magyar képesítési keretrendszer szerint: 6

3.3. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

3.3.1. ISCED-F 2013 szerint: 0319

4. A felvétel feltétele(i):

Bármely képzési területen legalább alapképzésben (korábban főiskolai szintű képzésben) szerzett oklevél.

5. A képzési idő félévekben meghatározva: 2 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

7. A képzés célja és a szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

7.1. A képzés célja:

A képzés célja, hogy praxisorientált módszerrel, interdiszciplináris szemléletben olyan szakembereket képezzen, akik a demográfiai trendekből fakadó kihívásokra komplex, innovatív válaszokat keresnek és aktív idősödést támogató megoldásokat fejlesztenek az élethosszig tartó jóllétért.

Ismerik az idősödés folyamatának testi-lelki vonatkozásait, az aktív idősödés alapelveit és gyakorlati megvalósításának útjait egyéni, intézményi és társadalmi szinten egyaránt.

Tájékozottak az idősödéssel összefüggő társadalmi problémák, az idősügyi szociálpolitika irányvonalai, az aktuális vonatkozó jogszabályok, az idősödéssel kapcsolatos jogi kérdések, a társadalmi és szociális innováció lehetőségei, a legújabb jógyakorlatok tekintetében. A képzés e tudásokon túl olyan készségeket is fejleszteni kíván, melyek az innovációk tervezéséhez és megvalósításának folyamatához, menedzseléséhez szükségesek. A képzésben hangsúlyosan van jelen az egyéni tapasztalatok és tudások integrálása, valamint a kreativitás fejlesztése.

Az Aktív idősödés szaktanácsadó tudása, képességei, attitűdje terén biztonsággal mozog a demográfiai folyamatok, az idősödéssel kapcsolatos egyéni és társadalmi attitűdök, társadalmi integráció, az idősödés gazdasági és munkaerőpiaci kihívásai, a kapcsolódó szakpolitikák, az idősödés egészségügyi vonatkozásai (különös tekintettel a demencia), a gondozási kihívások, a mentálhigiénés szemlélet, az aktív idősödéssel és gondozással kapcsolatos legújabb jógyakorlatok (beleértve az infokommunikációban rejlő lehetőségeket), a projektmenedzsment, innovációmenedzsment vonatkozó területein.

A végzett hallgató autonómiája és felelőssége tekintetében a felsorolt területeken a tanultakat integrálva végzi munkáját, interdiszciplináris, facilitátori, innovatív szemléletben, kompetencia határait betartva.

7.2. Szakmai kompetenciák:

7.2.1. Tudás:

A szakon végzett ismeri:

- a Magyarországon és a világban zajló demográfiai változásokat és az ezekből fakadó kihívásokat;
- az idősödéssel kapcsolatos attitűdöket, az ageizmus problémakörét;
- az idősödő társadalmak gazdasági kihívásait;
- az idősödéssel összefüggő munkaerőpiaci kihívásokat;
- az idősödők társadalmi integrációját támogató jó gyakorlatokat;
- az idősödő szervezet jellemzőit, a leggyakoribb idősori fizikai és mentális betegségeket;
- az aktív idősödés fogalmát, az aktív idősödés és az életminőség összefüggéseit;
- az aktív idősödést támogató technikai megoldásokat; az időskori funkcióvesztésből fakadó problémákat és ezek hatásait az életvitelre;
- a gondozásból fakadó kihívásokat, és az azzal összefüggő innovatív lehetőségeket; az akadálymentesítés legfontosabb modellprogramjait; a telemedicina, valamint a robotizált ápolás lehetőségeit;
- a tartós gondozáshoz kapcsolódó fogalmakat, a hazai tartós gondozási rendszer működését, kihívásait, valamint a gondozáspolitikai folyamatokat;
- az idősbarát lakás és települések jellemzőit, a legfontosabb megvalósult jó gyakorlatokat, az akadálymentesítés lehetséges útjait a települések szintjén;
- az idősödéssel összefüggő legfontosabb innovációs lehetőségeket, modelleket, jó gyakorlatokat nemzetközi és hazai vonatkozásban;
- az időspolitikához kapcsolódó főbb fogalmakat;

- az aktív időskor és a generációk közötti szolidaritás elősegítését támogató szakmapolitikai programokat;
- a hazai és Európai Unió nyugdíjrendszer alapjait, a nyugdíjbiztosítás főbb formáit, a szabályozás dilemmáit;
- az idősödéssel kapcsolatos jogi kérdéseket;
- az élethosszig tartó személyiségfejlődés modelljét, az egyes fejlődési szakaszok lényegi elemeit;
- az időskorral járó markáns kihívásokat, és az ezekhez kapcsolódó legfontosabb időskori életfeladatokat;
- az életvégi kérdéseket;
- a prevenció és az aktív idősödés összefüggéseit;
- a kiegészítés és az életközépi krízis fogalmait, a családi idősgondozás kihívásait, és az e területekhez kötődő legfontosabb prevenciós lépéseket;
- a mentálhigiénés szemléletű projektmenedzsment alapfogalmait, a feladatorientált menedzsment gondolkodás lépéseit;
- az innovációmenedzsment alapelveit.

7.2.2. Képességek:

A szakon végzett képes:

- szakszerűen használni a társadalom idősödésével összefüggő fogalmakat;
- a demográfiai folyamatokból fakadó, saját szakterületével kapcsolatos új kihívások felismerésére, értelmezésére;
- a gazdasági, munkaerőpiaci helyzet értékelésére;
- az idős otthonában, közvetlen környezetében fellelhető, életvitelt, napi tevékenységet nehezítő építészeti akadályok felismerésére;
szakemberek segítségével képes az idős egészségi állapotának, funkcióvesztésének és a lakás akadályainak együttes figyelembevételével testreszabott akadálymentesítési megoldásokat kidolgozni;
- az adott település idősödő barát arculatának kialakításában részt venni, egyaránt figyelembe véve az építészeti és szociális környezetet, az idősödő társadalom szükségleteit;
- felismerni a technika és az infokommunikációs eszközök használatának jelentőségét és lehetőségeit az idősek társadalmi integrációjában, gondozásában;
- felismerni azt, hogy a technika a gondozottak és a gondozók számára is lényeges innovatív eszköz;
- az idősödéssel összefüggő, innovatív lehetőségek felismerésére, megtervezésére;
- szakszerűen használni az aktív idősödés és az időspolitika alapfogalmait;
- az aktív idősödéssel és generációk közötti kapcsolatépítéssel kapcsolatos helyi igények, lehetőségek feltérképezésére;
- az aktív idősödést helyi szinten akadályozó tényezők felismerésére, a feltárt problémák önálló elemzésére;
- a szociális biztonsággal kapcsolatos kihívások felismerésére, a problémák értelmezésére;
- a tartós gondozási rendszer hiányosságainak, fejlesztési lehetőségeinek felismerésére;
- saját szakmai szerepére reflektálni az idősgondozás vonatkozásában;

- az idősödéssel járó speciális szükségletek és igények felmérésére a tervezési folyamatok során;
- az időskori személyiségfejlődési szakasz sajátosságainak figyelembe vételére munkaterületén;
- az időskori életminőséget befolyásoló tényezők felismerésére;
- az életvezetéssel kapcsolatos problémák elemzésére;
- a prevencióhoz és aktív idősödéshez kapcsolódó fogalmak gyakorlati alkalmazására, értelmezésére, a témához kötődő, saját munkaterületéhez kapcsolódó kihívások és lehetőségek azonosítására;
- a kiégés, az életközepi krízis, a gondozási megterheltség rizikófaktorainak felismerésére, mindezek munkaerőpiaci hatásainak elemzésére;
- egy projekthez kapcsolódó igényfelmérés lebonyolítására, kiértékelésére, a megvalósításhoz kapcsolódó team építésre és feladatterv összeállítására;
- az innovációmenedzsment alapjainak gyakorlati alkalmazására;
- összetettebb feladatok lebonyolítására, nyomon követésére.

7.2.3. Attitűd:

A szakon végzett:

- törekszik a demográfiai folyamatokkal összefüggő problémák azonosítására, mélyebb megismerésére;
- fontosnak tartja és támogatja az akadálymentesítés széleskörű megismertetését, megvalósítását;
- támogatja és képviseli a közlekedés, közterületek, intézmények, hivatalok idősödő barát működését;
- törekszik az idősödők életminőségének, biztonságának javítására;
- terjeszti az innovatív szemléletet, a megismert innovatív példákat;
- képviseli és terjeszti az aktív idősödés koncepcióját, támogatja a generációk közötti kapcsolatok erősítését;
- figyelemmel kíséri az időskori szociális biztonságot érintő változásokat;
- tájékozódik a tartós gondozás nemzetközi trendjeiről;
- korbarát (age-friendly) szemlélettel végzi munkáját;
- képviseli és terjeszti a halálíg tartó fejlődés koncepcióját;
- törekszik az autonómia lehető legtovább való megőrzésének támogatására az idősök körében;
- képviseli az aktív idősödés integrációs elemeit, munkaerőpiaci jelentőségét;
- mentálhigiénés szemlélettel törekszik a munka-higiéné megőrzésére, a kiégés-prevenció alkalmazására saját életében, és támogatja ebben munkatársait is;
- képviseli a családi gondozók támogatásának szükségességét;
- törekszik a projektmenedzsment szemléletének és az innovációmenedzsment ismereteinek alkalmazására munkájában, idősügyi tevékenységeiben.

7.2.4. Autonómia és felelősség:

A szakon végzett:

- a demográfiai folyamatok figyelembevételével végzi munkáját, saját szakterületén a demográfiai kihívásoknak megfelelő, interdiszciplináris szemléletű stratégiákat dolgoz ki;
- támogatja az idősödéssel kapcsolatos társadalmi attitűdök fejlődését;
- előmozdítja a munkaerőpiaci részvétel időskori sajátosságokra adaptált formáinak megvalósítását;
- kapcsolatot tart a döntéshozókkal az akadálymentesítés gyakorlatának megvalósítása érdekében;
- lehetőség szerint részt vesz már megvalósult jó példák adaptálásában, valamint új tervek kifejlesztésében, megvalósításában, nyomon követésében;
- saját munkaterületén fenntartható és adaptálható innovatív elképzeléseket, stratégiákat dolgoz ki az idősödéssel összefüggésben;
- tudatosan építi saját önismeretét, önreflexív módon építi be munkájába a személyiségfejlődéssel kapcsolatos alapismereteit;
- aktívan részt vesz az élethosszig tartó jóllétet és időskori életminőséget előmozdító szakmaközi párbeszédben.

8. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

8.1. Idősödő társadalom ismeretek: 9 kredit

Demográfia; Társadalmi attitűdök; Gazdasági kihívások, munkaerőpiac; Társadalmi integráció és civil kezdeményezések

8.2. Idősödés és innováció ismeretek: 9 kredit

Idősbarát lakás; Idősbarát város, idősbarát település; Idősödés, infokommunikáció, gondozás; E-health, telemedicina, robotizált ápolás

8.3. Idősödéssel kapcsolatos szakpolitikai és jogi ismeretek: 9 kredit

Aktív idősödés; Időskori szociális biztonság; Idősek gondozásához kapcsolódó szakpolitikák; Idősödéssel kapcsolatos jogi kérdések

8.4. Testi-lelki egészségstúdiumok: 13 kredit

Az idősödéssel járó fiziológiai változások, demencia; Az élethosszig tartó személyiségfejlődés, időskori életfeladatok; Aktív idősödés és mentálhigiéné

8.5. Projekt- és innovációmenedzsment ismeretek: 17 kredit

Tevékenységekísérés; Terepgyakorlat; Projektmenedzsment alapjai; Innovációmenedzsment alapjai

8.6. Szakdolgozat: 3 kredit